

Genindvielse af Sct. Peders kirke

Søndag den 7.4. 2019

Salmer

402 Den signede dag

108 Lovet være du, Jesus Krist

69 Du fødtes på jord

--

71 Nu kom der bud fra englekor

10 Alt, hvad som fuglevinger fik

Englen Gabriel besøger Maria og fortæller hende, at hun skal være mor, føde Guds søn.

Tror du virkelig på det, er mange af os nok blevet spurgt? I alt fald som præst undgår man næppe det spørgsmål.

At Gud sådan gjorde Maria gravid gennem sin Helligånd? Det lyder umiddelbart som ren overtro med måske spor fra og inspiration fra græsk mytologi. Maria bebudelse er en historie, som det er nemmest at tale ned og spørge til med let hovedrysten, om den overhovedet giver mening?

Jeg vil ikke give mig af med at forsvare og forklare, hvordan det kunne ske, og hvad der skete. Hverken gennem en eller anden form for halv- eller helvidenskab. Hverken bekræfte eller afkræfte historien. Det er nemlig slet ikke nødvendigt at foretage et sådant mere rationelt greb på den fortælling, empirisk søge at bevise sandheden i den. Jomfrufødslen er med den norske teolog Jakob Jervells ord en måde at tolke Jesus-skikkelsen på¹. Og i den forstand er den meget vigtig.

Maria blev gravid og fødte Jesus, og det er ham som Guds søn, troen på ham, betydningen af hans død og opstandelse, som får os til at samles til kirke og får os til også at passe på dette hus, Sankt Peders kirke her i

---

¹ Kari Veiteberg, Jacob Jervell, Et portrett, Verbum 2013., 56

Holsted, som nu også står så smukt renoveret og igen kan samle os som menighed.

✠

Fortællingen om Marias bebudelse har – og det er langt vigtigere end at undersøge, hvordan Maria blev gravid – en klar og enkelt pointe i den fortællemæssige sammenhæng, hvori den indgår.

I Lukasevangeliets indledning hører vi om to fødsler, henholdsvis Jesu fødsel og Johannes Døberens fødsel. Johannes Døberens mor Elisabeth var alt for gammel til at få børn mens Maria var ung og blev gravid, sådan som vi har hørt det i dag, på helt særlig vis. Pointen i begge historier er enkel og klar: Alt er muligt for Gud. Han knytter sig til vi almindelige menneskers liv og glemmer os ikke.

✠

Historien om Marias bebudelse er derfor heller ikke bare en gammel historie. Det har salmedigterne så fint fat i i salmen *Nu kom der bud fra englekor*, salmen, vi skal synge her om lidt. Det er en Kingo salme, som både Grundtvig og Hammerich har haft fat i. En herlig salme!

I salmen *Nu kom der bud fra englekor* bliver historien om Gabriel, der kommer til Maria, først genfortalt. Englen træder ind som et lyn og fortæller Maria, at hun skal føde Guds søn: "ham, som haver alt at råde, /som strækker ud sin kongestav/ fra hav til hav/ til alle slægters både." Guds kraft skal komme over Maria, så hun skal føde Guds søn og se på ham med moderøjne, som det står i salmen:

Guds kraft dig overskygge skal
og Ånden fra det høje
med nåde uden mål og tal
sig over dig skal bøje;
og Jesus er hans søde navn,
som du i favn
skal se med moderøje

Sådan genfortælles beretningen fra evangelisten Lukas med salmens poetiske ord, men salmen springer derpå fra dengang til den syngendes nu, altså til os, der skal synge salmen om lidt. Vi knyttes i salmen sammen med det, der skete dengang, fortidens begivenhed. Gabriels besøg hos Maria, bliver noget nærværende, som vi også beder om kan ske i vores liv. Vi synger i salmens sidste del:

O Herre Jesus, lad din Ånd
mig kraftig overskygge,
bered mit hjerte ved din hånd,
at du deri kan bygge
at også jeg kan åndelig
undfange dig
og aldrig fra dig rykke”.

Det kan umiddelbart lyde som Maria, der synger, men det er os som den syngende menighed, der synger verset, og heri identificerer os med hende. Det, som skete for hende dengang, at Gud kom nær i hendes liv, kan også ske i dag for os.

Dette håb er så smukt formuleret i salmens sidste vers i de ord, vi der sammen synger: ” Så skal din Himmel i mig her/ ved Åndens kraft begynde”.

Englen Gabriels besøg hos Maria, bebuder ikke blot, at hun skal føde Guds søn, men besøget vidner om, hvordan himlen begynder her, hvor vi lever og deler tiden sammen under Guds himmel.

⌘

Det er derfor også helt galt afmarcheret at begynde med at tænke over, hvordan det dog kunne ske, at Maria blev gravid, at bruge tid på at blive vred på dem, der håner kristne for deres tro eller selv bruge al sin tid på at foretage spekulative forsvar for, hvordan det dog kunne ske. Ja, det er spild af tid at bruge al sin tid på at efterprøve den enkelte præsts og menigheds tro af, og vurdere den ud fra det parameter om, de nu tror bogstaveligt nok. Vi skal i stedet glæde os over Guds underet, give os hen til det og heri vokse i tillid til Gud og hans nåde.

Pointen, som springer ud af beretningen i dag, englen Gabriels besøg hos Maria, er jo den enkle og dybe, at Guds rige møder os her i vores almindelige liv.

Guds himmel begynder i kraft af Guds nåde i Marias hus, og det er et hus, som vi kender. Det er dette hus, denne kirke, denne verden, hvor Guds ord lyder, og hvor vi får del i ham, i dåb og nadver.

Et ord og et nærvær møder os her, og dette håb, denne glæde, dette evangelium, som møder os her, gør at vi kan vokse i troen og tilliden til, at vores liv er et liv aldrig glemt af Gud.

Det er således glæden og håbet, som bør fylde os i dag Maria Bebudelsesdag.

✠

Om en uge går vi ind i påskeugen: Palmesøndag bliver fulgt af Skærtorsdag, Langfredag og Påskedag. Vi bevæger os fra Jesu indtog i Jerusalem, hvor han hyldes som en konge, til hans død på Golgata – hvor han henrettes som en forbryder, og derpå begraves.

Men lad os også huske i dag og tage Maria bebudelse med os ind i påsken. Dagen i dag står også centralt. Husk, hvad vi siger i trosbekendelsen:

Vi tror på Jesus Kristus, Guds enbårne søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden.

Dagen i dag, Maria bebudelsesdag er ikke blot en dag ca. ni måneder før jul - passende for længden af Marias graviditet - den indgår også i optakten til påsken, idet dagen tydeliggør, hvad også udfoldes i trosbekendelsen, at Jesu fødsel og hans død, hans komme til verden, er udtryk for den ene og samme bevægelse i Gud og i hans natur: Guds kærlighed.

Gud søger ikke selv, men hans vej er altid ind og ned i det jordiske, en fortsat bevægelse ind til os.

Sådan har det altid været med Gud, kan man sige, fra den første dag, vi lærte ham at kende. Han skabte mennesket og pustede liv i os, kan vi læse i den ene af de to skabelsesberetninger, og i den anden siges det udtrykkeligt, at han skabte os i sit billede. Gud vil mennesket, slipper os ikke.

Gud er den kærlighed, som ikke søger sit eget, men altid søger at være nærværende her i det skrøbelige liv, vi deler med hinanden. Og det var han i Marias hus den dag, hvor englen Gabriel besøgte hende. Det var han

julenat, da han lod sin søn føde i en stald i Betlehem, og det er han i påsken i Jerusalem, da hans søn døde og opstod fra de døde. Det hele vidner om Guds imødekommenhed, hans nærvær i det skrøbelige liv, vi deler og lever med hinanden. Intet sted er for mørkt for Gud, intet sted for dybt. Intet menneske er uden for hans kærlighed. Det er budskabet af det, som skete dengang, historien om Jesus, hans undfangelse, fødsel, lidelse, død og opstandelse.

⌘

Glæde og håb er kaldet fra evangeliet i dag. Evangeliet er, hvad det betyder, et godt og glædeligt budskab. Men hvad så, vil nogen måske indvende? Hvad har det med vores liv at gøre? Alt vil jeg sige.

Og opgaven for os er, at gøre dette håb og denne glæde kendt.

Kirken og gudstjenesten her hver søndag tjener som et modrum for dagligdagens jag. Her er ro, her får vi tid til at se på hinanden. I den forstand burde kirkerne overalt i landet hver eneste søndag være helt proppet og fyldt. Her er ro, her er nærvær, og her får vi givet et håb at leve på. Og ikke mindst, tænker jeg, her får vi aldrig lov til at glemme, hvem vi er, hvad vi er givet og hvad vi har af ansvar for hinanden.

Vi skal om lidt synge salmen Nu kom der bud fra englekor, og vi skal her synge ordene om, hvordan Gud lod Maria se på sig med moderøjne. Umiddelbart en poetisk formulering af, at Maria blev mor til Guds søn. Men tænker vi efter, så ligger der egentlig en dybere pointe gemt i de ord, det billede af, at Maria får lov til at se Gud med moderøjne. Der ligger det nye blik, som Gud knytter os sammen med, både hvad angår forholdet mellem ham og os, men også i det hele taget, det blik, det ansvar han kalder os til at have for hinanden. Gud kalder, kan man sige en tæt og ansvarfuld relation frem mellem os mennesker.

Jeg læste fornyligt en biografi om den nu afdøde norske teolog Jacob Jervell. Han arbejdede hele livet med hvad, der egentlig ligger af betydning i, at Gud skabte mennesket i sit billede.

For Jervell var det vigtigt, at holde fast i, at hvis vi er skabt i guds billede, så er der i billedet i os, også noget af den, det afbilder, dvs. Gud.

Vi glemmer det oftest, glemmer at se til hinanden, men kærlighedens fordring til os og ansvaret for hinanden er ikke til diskussion. Det at mennesket er skabt i Guds billede, fordrer at vi har øje for det enkelte menneskes værd.

Biografien, som er skrevet af den norske biskop Kari Veiteberg er formet af en del interview med Jervell. Han fortæller om en række skelsættende episoder i sit liv, alle knyttet til mennesker og ansigter, han ikke kan glemme: fra sin skoletid under besættelsen husker han en pige i hans klasse, som pludselig forsvandt. Det viste sig siden, at hun var jøde. Han glemte aldrig hendes ansigt. Og han fortæller også om sin barndom, hvor de boede på et hospital med spedalske. Disse ansigter står også prentet ind i hans sind ligesom hans søster, der havde downsyndromet.

Jervell noterer sig i biografien, at han ikke så at nogen af dem var anderledes. Det er en vigtigt pointe. Ingen er anderledes. Det lærer gudsbilledligheden os, at se menneskeværdet, at vi er fælles i vores skrøbelighed.

Sådan kalder Guds nærvær os til at have øje for hinanden. Som han lod sig se med moderøjne her, sådan skal vi også se relationen mellem os og hinanden og handle på dette i ansvar og tro.

Gud – lad det ske – nu hvor du har ladet dine din himmel begynde her.